

Література:

1. Повітряний кодекс України : Закон України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI (зі змінами). Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48–49. Ст. 536. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню : Закон України від 13 лип. 2023 р. № 3232-IX. Відомості Верховної Ради України. 2023. № 84. Ст. 307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3232-20#Text>
3. Commission Implementing Regulation (EU) 2019/947 of 24 May 2019 on the rules and procedures for the operation of unmanned aircraft. Official Journal of the European Union. 2019. L 152. P. 45–71. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2019/947/oj

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-85>

ADMINISTRATIVE AND LEGAL RESPONSE TO INFORMATION THREATS AND DEEPFAKES IN THE MEDIA SECTOR

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕАГУВАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАГРОЗИ ТА ДИПФЕЙКИ У СФЕРІ МЕДІА

Mykhailovska I. A.

*Postgraduate Student at the
Department of Administrative,
Financial
and Information Law,
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Михайловська І.А.

*аспірант кафедри
адміністративного, фінансового та
інформаційного права
ДВНЗ «Ужгородський національний
університет»
м. Ужгород, Україна*

Інституційний механізм реагування на інформаційні загрози в Україні є поліцентричним. Поряд із Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, яка здійснює ліцензування, офіційний моніторинг та застосування заходів реагування, до нього залучені Служба безпеки України в частині виявлення та нейтралізації загроз національній безпеці, центральний орган виконавчої влади у сфері інформаційної політики в частині розроблення стратегій протидії дезінформації та підвищення медіаграмотності, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України [1] в частині захисту критичної інформаційної інфраструктури, а також органи прокуратури та суди [2]. Самостійну роль відіграє Центр протидії дезінформації [3], взаємодію з яким прямо передбачено Стратегією інформаційної безпеки [4].

Отже, поліцентричність сама по собі не є вадою, оскільки відображає багатовимірність інформаційних загроз. Проблемою є відсутність чіткого розмежування предметів відання та дієвого механізму координації, на що вказує й сама Стратегія. Для наглядової діяльності це створює два ризики. Перший – дублювання наглядового впливу, коли той самий факт стає предметом оцінки кількох органів із різними процедурними стандартами. Другий, більш серйозний, – обхід процедурних гарантій, коли обмеження поширення інформації досягається засобами, що перебувають поза межами медійного наглядового провадження і, відповідно, поза системою його гарантій.

Тому будь-яке обмеження доступу до медіаконтенту, незалежно від того, який орган його ініціює, має відповідати єдиним критеріям: бути встановленим законом, необхідним у демократичному суспільстві та пропорційним меті [5]. Ці вимоги випливають із частини другої статті 10 Конвенції [6] і не можуть знижуватися через вибір органу або процедури.

Застосування генеративних систем штучного інтелекту породжує проблему, для якої чинне медійне законодавство України не містить прямої відповіді: синтетичний контент, що є функціонально невідрізнюваним від автентичного запису. Дипфейки знецінюють доказову силу аудіовізуального матеріалу і тим самим підривають базу передумов офіційного моніторингу, який ґрунтується на фіксації та аналізі записаної інформації (ст. 97 Закону України «Про медіа») [6].

Право Європейського Союзу відповіло на цей виклик через механізм прозорості. Регламент (ЄС) 2024/1689 зобов'язує постачальників систем, що генерують синтетичний контент, забезпечувати його машинозчитуване маркування, а суб'єктів упровадження – розкривати факт штучного створення або маніпулювання зображенням, аудіо- чи відеоматеріалом, що становить дипфейк [6]. Окремо встановлено перелік заборонених практик [7]. Відповідні вимоги прозорості застосовуються з серпня 2026 року (стаття 113 Регламенту (ЄС) 2024/1689) [7].

Отже, для сфери медіа принципове значення має те, що частина відповідних питань може бути врегульована наявними інструментами, без очікування на профільний закон. Національна рада вже оприлюднила рекомендації щодо використання штучного інтелекту в медіа, рекламі та у сфері авторського права, а запропонований підхід передбачає визначення рекомендацій щодо застосування систем штучного інтелекту в рекламі в медіа через механізм спільного регулювання, тобто шляхом ухвалення кодексів (правил) відповідно до Закону України «Про медіа». Тому саме співрегуляторна модель (ст.ст. 92-96 Закону України «Про медіа») є найбільш придатною формою реагування на технологічні зміни, оскільки дає змогу оновлювати змістові вимоги без внесення змін до закону, зберігаючи при цьому їх нормативну силу та судову перевірюваність.

Література:

1. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3475-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15#Text>
2. Крупнова Л. В. Державний контроль за діяльністю засобів масової інформації у сфері захисту національних інтересів України. DOI:10.71404/EP.2025.1.11
3. Центр протидії дезінформації. URL. <https://cpd.gov.ua>
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»: Указ Президента України від 28.12.2021 № 685/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text>.
5. Про медіа: Закон України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 року.
7. Regulation (EU) 2024/1689 of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence (Artificial Intelligence Act), art. 50.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-86>

ON THE QUESTION OF SOLVING CERTAIN PROBLEMS OF ORGANIZING THE ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT BODIES IN RELATION TO PREVENTING FRAUD IN THE CONDITIONS OF MARTIAL STATE

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ОКРЕМИХ ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ШАХРАЙСТВАМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Valovyi Ye. V.

*Postgraduate Student
Donetsk State University
of Internal Affairs
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Валовий Є. В.

*аспірант
Донецький державний університет
внутрішніх справ
м. Кропивницький, Україна*

Одним із основних завдань, які мають бути вирішені у контексті запобігання та протидії кримінальним правопорушенням, передбаченим ст. 190 Кримінального кодексу України є налагодження належного рівня взаємодії між суб'єктами такого запобігання. Варто відзначити, що більшість проблем, які мають бути усунуті з метою зниження